

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kuntatalousohjelma 2021-2024, Kevät 2020

Valtiovarainministeriö, kunta- ja aluehallinto-osasto

Esityksen sisältö

1. Kuntatalouden tila vuonna 2019
2. Koronakriisin vaikutukset kuntatalouteen
3. Valtionavut ja valtion kuntatalouteen vaikuttavat toimenpiteet
4. Kuntatalouden kehitysarvio

Kuntatalous heikkeni vuonna 2019

Vuoden 2019 tilinpäätösarviotietojen perusteella kuntatalous heikkeni viime vuonna melko voimakkaasti

- Kuntatalouden kehitys on ollut heikkoa ja näkymät vaikeat jo useamman vuoden.
- Sekä kuntatalouden toimintakate että vuosikate heikkenivät selvästi edellisvuodesta.
- Vuosikate ei riittänyt kattamaan poistoja ja arvonalentumisia eikä nettoinvestointeja. Tämän seurauksena kuntatalouden lainakanta kasvoi voimakkaasti sekä kunnissa että kuntayhtymissä.
- Vuonna 2019 negatiivisen vuosikatteen kuntia oli 56, kun vuonna 2018 niitä oli 43 ja vuotta aikaisemmin vain neljä.
- Arviona on, että arviointimenettelyyn olisi tulossa 3-4 uutta kuntaa

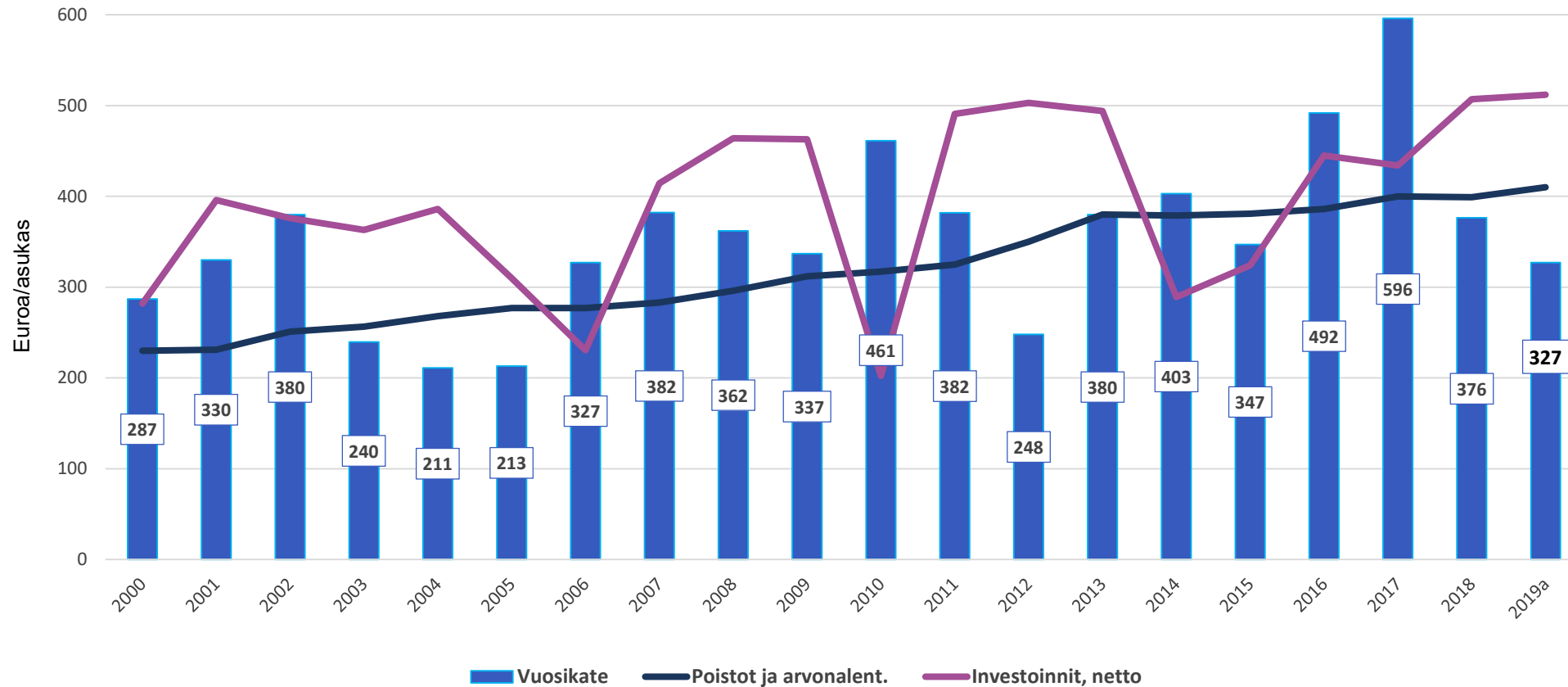
Kuntatalouden kehitys vuosina 2017-2019

Manner-Suomen kuntien talous vuosina 2017-2019 ja muutos vuosina 2018-2019

	2017	2018	2019	Muutos 2018-2019, mrd. euroa	Muutos 2018-2019, prosenttia
Toimintakate	-28,12	-29,10	-30,30	1,20	4,1
Verotulot	22,43	22,32	22,90	0,58	2,6
Käyttötalouden valtionosuudet	8,50	8,46	8,64	0,18	2,1
Verorahoitus yht.	30,93	30,78	31,55	0,77	2,5
Rahoituserät, netto	0,45	0,39	0,54	0,15	38,5
Vuosikate	3,27	2,07	1,80	-0,27	-12,8
Poistot ja arvonalentumiset	2,20	2,19	2,25	0,06	2,6
Vuosikate - poistot	1,07	-0,13	-0,45	-0,32	
Nettoinvestoinnit	-2,38	-2,78	-2,81	0,03	1,1
Vuosikate - nettoinvestoinnit	0,89	-0,72	-1,01	-0,30	
Lainakanta	16,13	16,73	18,44	1,71	10,2
Rahavarat	5,18	4,88	5,20	0,32	6,6
Veroprosentti, painotettu	19,92	19,87	19,90		0,03 %-yks.

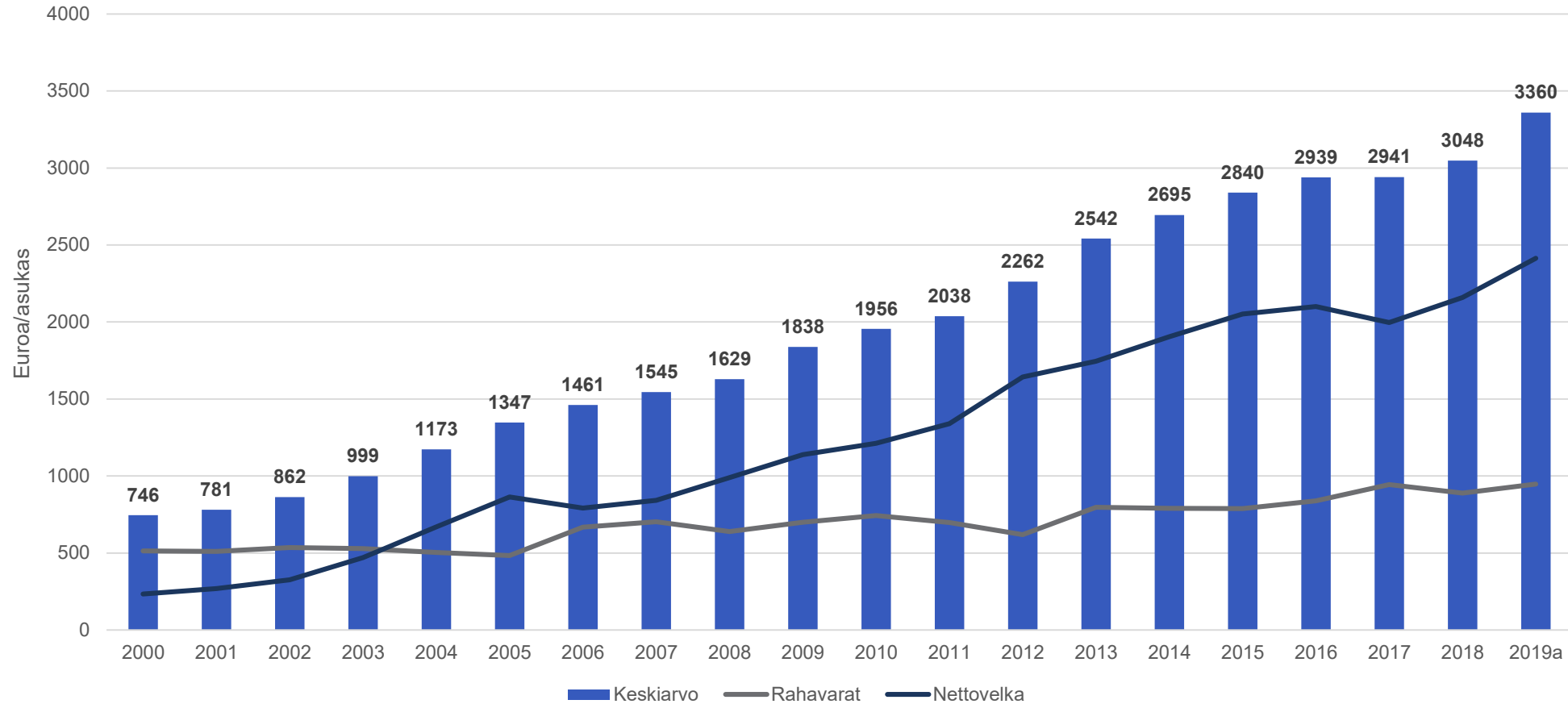
Kuntien vuosikate, poistot ja investoinnit

Kuntien vuosikate ei ole viime vuosina riittänyt kattamaan poistoja ja arvonalentumisia tai nettoinvestointeja

Kuntien lainakanta kasvoi voimakkaasti vuonna 2019

Kuntien lainakanta vuosina 2000-2019, euroa/asukas

Koronapandemia vaikuttaa sekä kuntatalouden menoihin että tuloihin – hallitus tukee kuntia kriisissä

Koronaviruspandemian vaikutukset kuntatalouteen merkittävät – vaikutusarvioita tarkennetaan jatkuvasti

- Koronakriisin vaikutukset kansantalouteen, julkiseen talouteen ja kuntatalouteen ovat merkittävät.
  - BKT:n arvioidaan supistuvan 5,5 prosenttia.
  - Julkisen talouden alijäämä syvenee 17 mrd. euroon.
- Koronakriisi vaikuttaa kuntatalouteen suoraan erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon menojen kasvun kautta. Sulkutoimet puolestaan vähentävät kuntien vero- ja maksutuloja.
- Koronakriisin euromääräisiä vaikutuksia kuntatalouteen on mahdotonta arvioida täsmällisesti tilanteessa, jossa pandemian ja siitä johtuvien rajoitustoimien kestoja ja laajuutta ei tiedetä. Valtiovarainministeriön alustava arvio vaikutuksesta kuntatalouteen on 1,6 – 2 mrd. euroa vuonna 2020.
- On selvää, että kriisin vaikutukset vaihtelevat kunnittain merkittävästi riippuen pandemian leviämisestä, mutta myös mm. kunnan tulo- ja menorakenteesta sekä väestö- ja elinkeinorakenteesta. Lisäksi on huomioitava, että erot kuntien talouden tilassa olivat suuria jo ennen koronakriisiä.
- Koronakriisin vaikutukset kuntatalouteen tarkentuvat vaiheittain. On todennäköistä, että vaikutukset kuntiin myös ajoittuvat eri tavalla. Siksi kuntien tukemiseen liittyvää päätöksentekoa ja kunnille kohdistettua tukea on perusteltua vaiheistaa.

Hallitus tukee kuntia monipuolisesti ja vaiheittain

- Hallitus päätti kehysriihessä kattavasta toimenpidekokonaisuudesta, jolla helpotetaan koronapandemiasta ja siihen liittyvistä rajoitustoimista johtuvia kuntien talouden haasteita.
- Kokonaisuus muodostuu useista toisiaan täydentävistä toimenpiteistä. Näin pyritään turvaamaan peruspalvelujen järjestämisen edellytykset kaikissa kunnissa sekä huolehtimaan siitä, että tuki kohdistuu mahdollisimman hyvin niihin kuntiin ja tehtäviin, joihin pandemia vaikuttaa voimakkaimmin. Monipuolinen kokonaisuus mahdollistaa myös kuntien tulopohjan erojen sekä jo kriisiä edeltäneiden kuntien taloudellisten erojen huomioimisen.
- Toimenpiteet ovat määräaikaaisia ja kohdistuvat ensi vaiheessa vuoteen 2020.
- Koronakriisin vaikutuksia kuntiin seurataan ja arvioita tullaan päivittämään. Vaikutusarvioiden tarkentuessa kunnille suunnattua toimenpidekokonaisuutta täydennetään tulevissa lisätalousarvioissa ja elokuun budjettiriihessä.
- Ensi vaiheessa hallitus kompensoi veronmaksunlykkäyksistä kunnille vuonna 2020 arvioidut tilapäiset veromenetykset vuoden 2020 toisessa lisätalousarvioesityksessä.
- Toisen vaiheen toimenpiteet toteutetaan vuoden 2020 kolmannessa lisätalousarvioesityksessä, joka annetaan eduskunnalle toukokuussa.

Hallitus tukee kuntia koronakriisissä yli miljardilla

Suora valtionavustus sairaanhoitopiireille koronapotilaiden hoidosta aiheutuviin lisäkustannuksiin. Avustuksen määrästä ja kohdentamisesta päätetään myöhemmin.

Kuntien yhteisöveron jako-osuuden määräaikainen korottaminen. Korotuksen määrästä päätetään myöhemmin.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuuden määräaikainen korottaminen. Korotuksen määrästä ja kohdentamistavasta päätetään myöhemmin.

Harkinnanvaraisen valtionosuuden korottaminen valtionosuuksien kokonaismäärää korottamalla. Korotuksen määrä päätetään myöhemmin.

Hallitus huomioi koronakriisin vaikutukset kriisikuntamenettelyyn ja kuntien alijäämän kattamisvelvollisuuteen.

Toiseen lisätalousarvioesitykseen sisältyvät kuntiin vaikuttavat toimet

- Verojen maksun lykkäysjärjestelystä aiheutuvien verokertymämuutosten vaikutusten tasoittaminen vuosina 2020-21 (ks. seuraava dia)
- Yksinyrittäjien tukeen kohdennetaan 250 milj. euroa. Tuki annetaan kunnille jaettavaksi eteenpäin ja tavoitteena on turvata yritysten toiminnan jatkamista koronakriisin yli.
- Alle 10-vuotiaiden lasten kanssa töistä palkatta poissa oleva vanhempi voi hakea väliaikaista tukea lapsen hoitamiseen kotona. Tämä tuki on veronalainen etuus, joka lisää kunnallisveron tuottoa noin 35 milj. eurolla.
- Nuorten työpajatoimintaan koronaepidemian aiheuttamista lisäkustannuksista osoitetaan lisäystä 1,5 milj. euroa.
- Lisäksi hallitus päätti, että opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia ja vapaasta sivistystyöstä annettua lakia muutetaan siten, että koronaepidemiasta johtuvat toiminnan volyymin ja kustannusten pienentyminen eivät vaikuta alentavasti tulevien vuosien rahoitustasoon ja jakautumiseen.

Kuntien verotulomenetysten korvaus liittyen verotuksen maksujärjestelyihin

- Hallitus on 2.4.2020 antanut eduskunnalle esityksen (HE 32/2020) yritysten verotuksen maksujärjestelyjen muutoksista seuraavien verotulomenetysten korvaamisesta kunnille vuonna 2020. Esityksen mukaan kunnille korvataan verotuksen maksujärjestelyjen muutoksista väliaikaisesti aiheutuvia kunnallis-, yhteisö- ja kiinteistöverotulojen viivästymisiä.
- Korvaus maksetaan kunnille vuoden 2020 maksuunpanon mukaisten kunnallisveron jako-osuuksien, yhteisöveron jako-osuuksien ja arvioitujen kiinteistöverojen suhteessa.
- Kunnallisverotulojen viivästymisen perusteella kunnille korvataan yhteensä 422 milj. euroa, yhteisöverotulojen viivästymisen perusteella yhteensä 45 milj. euroa ja kiinteistöverotulojen viivästymisen perusteella yhteensä 80 milj. euroa.
- Järjestely ei kuitenkaan vahvista kuntataloutta pysyvästi, vaan on kunta-valtio-suhteessa kustannusneutraali, sillä vuonna 2020 maksettava korvaus vähennetään kuntien verotulomenetysten korvauksesta vuonna 2021.

Valtionavut ja valtion kuntatalouteen vaikuttavat toimenpiteet julkisen talouden suunnitelmassa vuosille 2021-2024

Kuntien valtionavut vuosina 2020-2024

Kuntien ja kuntayhtymien valtionavut, milj. euroa, kehysvuodet vuoden 2021 hintatasossa

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Laskennalliset valtionosuudet:	9 656	8 108	8 392	8 494	8 834	8 931
VM	8 728	7 074*	7 340	7 380	7 701	7 789
OKM	928	1 034	1 052	1 114	1 133	1 142
siitä kuntayhtymät	978	1 041	1 023	1 033	1 028	1 021
Muut valtionavut:						
OM yhteensä	20	0	0	0	11	32
SM yhteensä	5	5	5	5	5	5
VM yhteensä	43	110	90	90	20	10
OKM yhteensä	215	242	243	240	207	207
MMM yhteensä	6	6	6	6	6	6
LVM yhteensä	60	93	80	78	78	78
TEM yhteensä	219	196	198	201	188	184
STM yhteensä	405	650	644	598	472	445
YM yhteensä	30	88	92	82	58	58
Muut valtionavut yhteensä	1 003	1 390	1 357	1 300	1 045	1 026
Verotulomenetysten kompensatiot	**	2 816***	1 860***	2 580	2 731	2 857
Valtionavut yht., milj. euroa	10 659	12 314	11 609	12 374	12 609	12 814

* Taulukossa esitettävässä peruspalvelujen valtionosuuden vuoden 2020 mitoituksessa ei ole huomioitu valtion kolmanteen lisätalousarvioesitykseen valmisteltavaa vähintään miljardilla eurolla kuntataloutta vahvistavaa tukipakettia, jonka osana myös kuntien peruspalvelujen valtionosuutta korotetaan määräaikaisesti vuonna 2020 myöhemmin tarkentuvalla määrällä.

** Veroperustemuutoksista aiheutuvat kompensatiot maksetaan vuodesta 2020 alkaen omalta momentiltaan. Tätä ennen ne sisältyivät peruspalvelujen valtionosuuteen. Vuonna 2019 verotulomenetysten kompensatioiden osuus peruspalvelujen valtionosuudesta oli 1,967 mrd. euroa.

*** Verotulomenetysten kompensatioiden vuosien 2020 ja 2021 tasossa on huomioitu valtion toiseen lisätalousarvioesitykseen sisältyvä 547 milj. euron lisäys, jolla korvataan verotuksen maksujärjestelyjen muutoksista kunnille aiheutuvat verotulomenetykset. Vuonna 2021 verotulomenetysten kompensatioihin tehdään tämän johdosta 572 milj. euron vähennys.

Peruspalvelujen valtionosuus ja veromenetysten korvaukset vuosina 2020-2024

Kuntien peruspalvelujen valtionosuus ja veromenetysten kompensatiot vuosina 2019-2024, milj. euroa, kehysvuodet vuoden 2021 hintatasossa

	2019	2020*	2021	2022	2023	2024
VM, peruspalvelujen valtionosuus	8 728	7 074	7 340	7 380	7 701	7 789
Verotulomenetysten kompensatiot	**	2 816***	1 860***	2 580	2 731	2 857
Yhteensä, milj. euroa	8 728	9 890	9 200	9 960	10 432	10 646

* Taulukossa esitettävässä peruspalvelujen valtionosuuden vuoden 2020 mitoituksessa ei ole huomioitu valtion kolmanteen lisätalousarvioesitykseen valmisteltavaa vähintään miljardilla eurolla kuntataloutta vahvistavaa tukipakettia, jonka osana myös kuntien peruspalvelujen valtionosuutta korotetaan määräaikaisesti vuonna 2020 myöhemmin tarkentuvalla määrällä.

** Veroperustemuutoksista aiheutuvat kompensatiot maksetaan vuodesta 2020 alkaen omalta momentiltaan. Tätä ennen ne sisältyivät peruspalvelujen valtionosuuteen. Vuonna 2019 verotulomenetysten kompensatioiden osuus peruspalvelujen valtionosuudesta oli 1,967 mrd. euroa.

*** Verotulomenetysten kompensatian vuosien 2020 ja 2021 tasossa on huomioitu valtion toiseen lisätalousarvioesitykseen sisältyvä 547 milj. euron lisäys, jolla korvataan verotuksen maksujärjestelyjen muutoksista kunnille aiheutuvat verotulomenetykset. Vuonna 2021 verotulomenetysten kompensatioihin tehdään tämän johdosta 572 milj. euron vähennys.

Peruspalvelujen valtionosuus

- Valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus vähentää valtionosuutta 13,5 milj. euroa vuonna 2021
- Indeksitarkistus lisää valtionosuutta 166 milj. euroa vuonna 2021
- Vanhuspalvelulain muutoksesta aiheutuvat muutokset otettu huomioon (ks. seuraava dia)
- Kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmään osoitetaan 10 milj. euroa vuosina 2021-2023 siirtona kuntien peruspalvelujen valtionosuudesta. Vuonna 2024 siirtoa ei enää tehdä.

Julkisen talouden suunnitelmaan sisältyvät uudet kuntatalouteen vaikuttavat toimenpiteet 1/3

- Vanhuspalvelulain muutos
  - Syksyn 2019 JTS:ssa muutokseen varattiin 70 milj. euroa vuodesta 2023 alkaen.
  - Kuntien valtionosuuksiin lisätään toimeenpanoa varten 35 milj. euroa vuosina 2021-2022, ja jo aiemmin linjatun 70 milj. euron lisäksi 137,7 milj. euroa vuonna 2023 ja 195,8 milj. euroa vuonna 2024.
- Vanhuspalvelulain muutoksen rahoittamiseksi:
  - Kuntien sote-palveluissa tehostetaan digitalisaatiota mm. lisäämällä sähköistä asiointia ja omahoitoa. Lisäksi palveluhankintoja tehostetaan ja kilpailutusta kehitetään. Näihin liittyen peruspalvelujen valtionosuutta vähennetään 40 milj. euroa vuodesta 2023 lukien.
  - Hoitotakuun toteuttamisesta vähennetään 5 milj. euroa.
  - Sairausvakuutuskorvauksiin tehtävä säästö tulee lisäämään julkisten palvelujen kysyntää, ja tämä huomioidaan peruspalvelujen valtionosuudessa vuodesta 2023 alkaen 10 milj. euron lisäyksellä.

Julkisen talouden suunnitelmaan sisältyvät uudet kuntatalouteen vaikuttavat toimenpiteet 2/3

- Oppivelvollisuuden pidentämiseen kohdennetaan 22 milj. euron lisäys vuodelle 2024. Hankkeen rahoitus on yhteensä 22 milj. euroa v. 2021, 65 milj. euroa v. 2022, 107 milj. euroa v. 2023 ja 129 milj. euroa v. 2024.
- Lähihoitajakoulutuksen opiskelijamäärää nostetaan. Lisäys kasvattaa ammatillisen koulutuksen valtionosuutta ja valtionapuja 27 milj. euroa v. 2021, 43 milj. euroa v. 2022, 30 milj. euroa v. 2023 ja 16,5 milj. euroa v. 2024. Näistä kuntatalouteen arvioidaan kohdistuvan 20 milj. euroa v. 2021, 31,8 milj. euroa v. 2022, 22,2 milj. euroa v. 2023 ja 12,2 milj. euroa vuonna 2024.
- Perhevapailta olevien luku- ja kirjoitustaidon ja perustaitojen parantamiseen kohdennetaan 2 milj. euroa vuosittain vuosina 2021-2022 ja 12 milj. euroa vuosina 2023-2024. Näistä kuntatalouteen arvioidaan kohdistuvan 1,4 milj. euroa vuosina 2021-2022 ja 5,6 milj. euroa vuosina 2023-2024.

Julkisen talouden suunnitelmaan sisältyvät uudet kuntatalouteen vaikuttavat toimenpiteet 3/3

- Pakolaisena Suomeen tullut, ilman huoltajaa oleva lapsi tai nuori voi olla tukitoimenpiteiden piirissä nykyisen 21 vuoden yläikärajan sijaan siihen asti, kunnes hän täyttää 25 vuotta. Menolisäys 5 milj. euroa
- Vuodelle 2021 varataan 4 milj. euron lisärahoitus kuntien ja alueiden ilmastotyön vauhdittamiseen

Kuntatalouden kehitysarvio vuosille 2020-2024 koko maan tasolla ja kuntakokoryhmittäin - näkymät heikentyneet viime syksystä

Kuntatalouden kehitysarvio

- Valtiovarainministeriön kansantalousosasto on laatinut kuntatalouden kehitysarvion sekä kansantalouden tilinpidon että kuntien kirjanpidon käsittein keskenään johdonmukaisesti. Kuntatalousohjelmassa kehitysarvio esitetään kuntien kirjanpidon käsittein.
- Kuntatalouden kehitysarviossa on otettu huomioon vuosia 2021–2024 koskevaan julkisen talouden suunnitelmaan sisältyvät toimenpiteet.
- Kehitysarviossa ei ole huomioitu valtion kolmanteen lisätalousarvioesitykseen sisältyvää kuntien tukipakettia, jonka koko on vähintään miljardi euroa.
- Valtiovarainministeriön kunta- ja aluehallinto-osasto on laatinut kehitysarvioon perustuen kuntakohtaisen arviolaskelman kuntien rahoitusaseman muutoksesta. Laskelman tulokset esitetään ohjelmassa kuntakokoryhmittäin.

Kuntatalouden kehitys vuosina 2019-2024

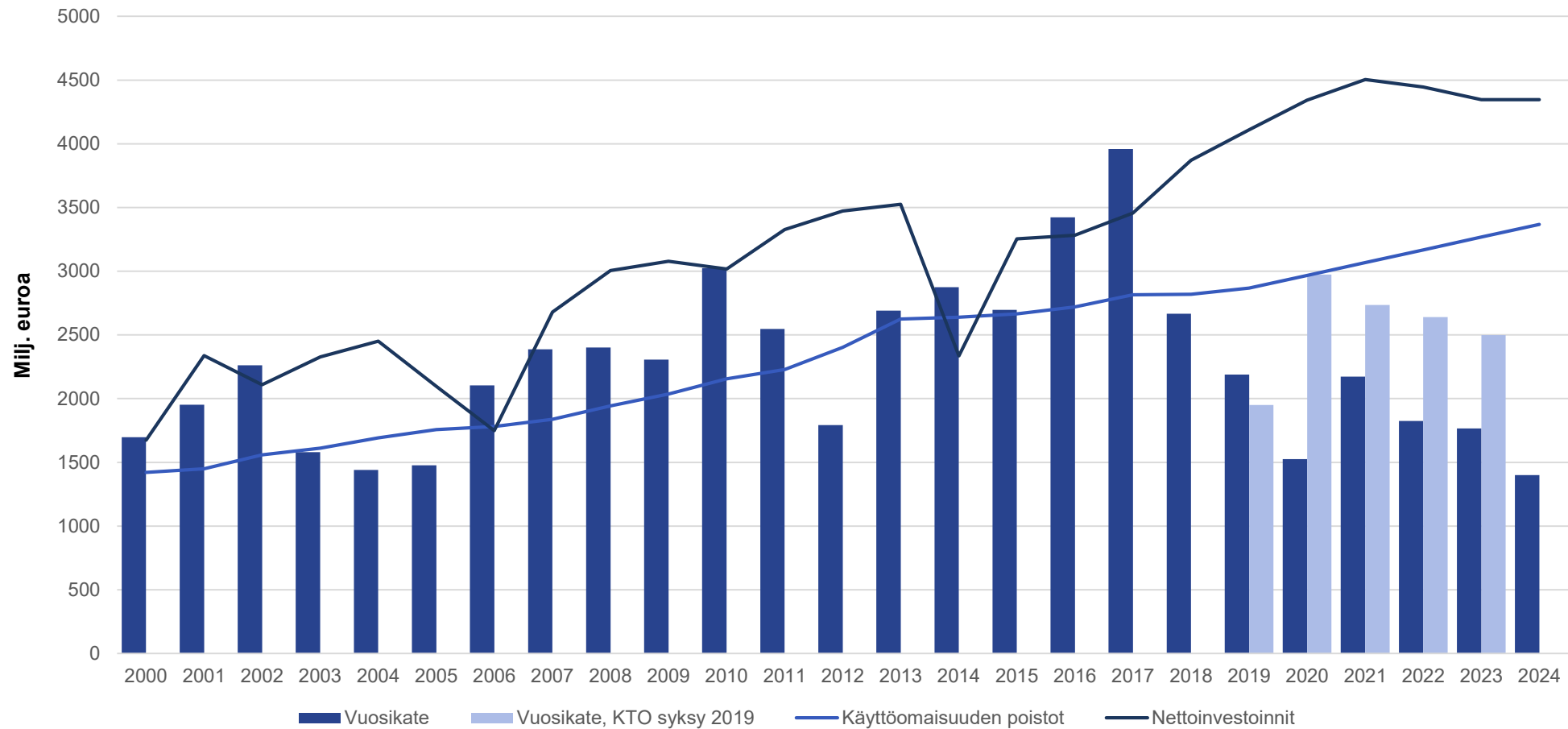
Kuntatalouden kehitys 2019-2024 kuntien kirjanpidon mukaan, mrd. euroa (käyvin hinnoin)*

	2019	2020	2021	2021	2023	2024
Tuloksen muodostuminen						
1. Toimintakate	-29,8	-31,5	-32,2	-33,3	-34,4	-35,7
2. Verotulot	23,0	22,4	24,5	24,4	25,1	25,8
3. Valtionosuudet, käyttötalous	8,7	10,3	9,6	10,5	10,9	11,3
4. Rahoitustuotot ja kulut, netto	0,3	0,4	0,3	0,2	0,1	0,0
5. Vuosikate	2,2	1,5	2,2	1,8	1,8	1,4
6. Poistot	-2,9	-3,0	-3,1	-3,2	-3,3	-3,4
7. Satunnaiset erät, netto	0,4	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
8. Tilikauden tulos	-0,3	-1,3	-0,8	-1,2	-1,4	-1,8
Rahoitus						
9. Vuosikate	2,2	1,5	2,2	1,8	1,8	1,4
10. Satunnaiset erät	0,4	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
11. Tulorahoituksen korjauserät	-0,7	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
12. Tulorahoitus, netto	1,9	1,0	1,7	1,3	1,3	0,9
13. Käyttöomaisuusinvestoinnit	-5,3	-5,5	-5,7	-5,6	-5,5	-5,5
14. Rahoitusosuudet ja myyntitulot	1,2	1,2	1,1	1,1	1,1	1,1
15. Investoinnit, netto	-4,1	-4,3	-4,5	-4,4	-4,3	-4,3
16. Rahoitusjäämä (tulorah.-invest.)	-2,3	-3,3	-2,8	-3,1	-3,1	-3,4
17. Lainakanta	21,9	25,5	28,7	32,1	35,4	39,2
18. Kassavarat	6,3	6,8	7,3	7,8	8,3	8,8
19. Nettovelka (lainat - kassavarat)	15,6	18,7	21,3	24,2	27,1	30,3

* Kehitysarviossa ei ole huomioitu valtion kolmanteen lisätalousarvioesitykseen valmistettavaa, vähintään miljardilla eurolla kuntataloutta vahvistavaa tukipakettia.

Kuntien ja kuntayhtymien vuosikate, poistot ja investoinnit

Vuosikate heikkenee kehyskaudella selvästi, mutta nettoinvestointien arvioidaan pysyvän korkeana*

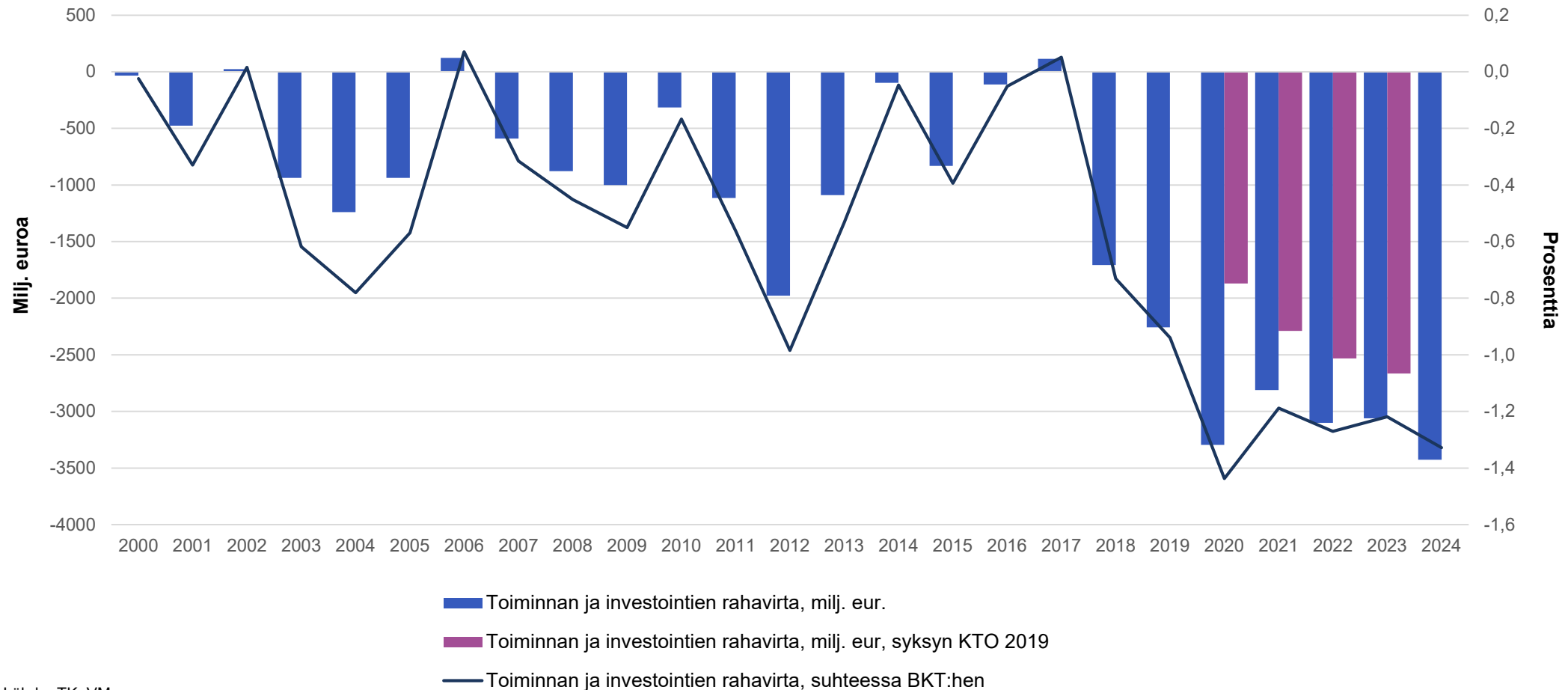

* Kehitysarviossa ei ole huomioitu valtion kolmanteen lisätalousarvioesitykseen valmistettavaa, vähintään miljardilla eurolla kuntataloutta vahvistavaa tukipakettia.

Kuntatalouden rahoitusasema

Toiminnan ja investointien rahavirralla mitattuna kuntatalouden kehitysnäkymät ovat synkät*

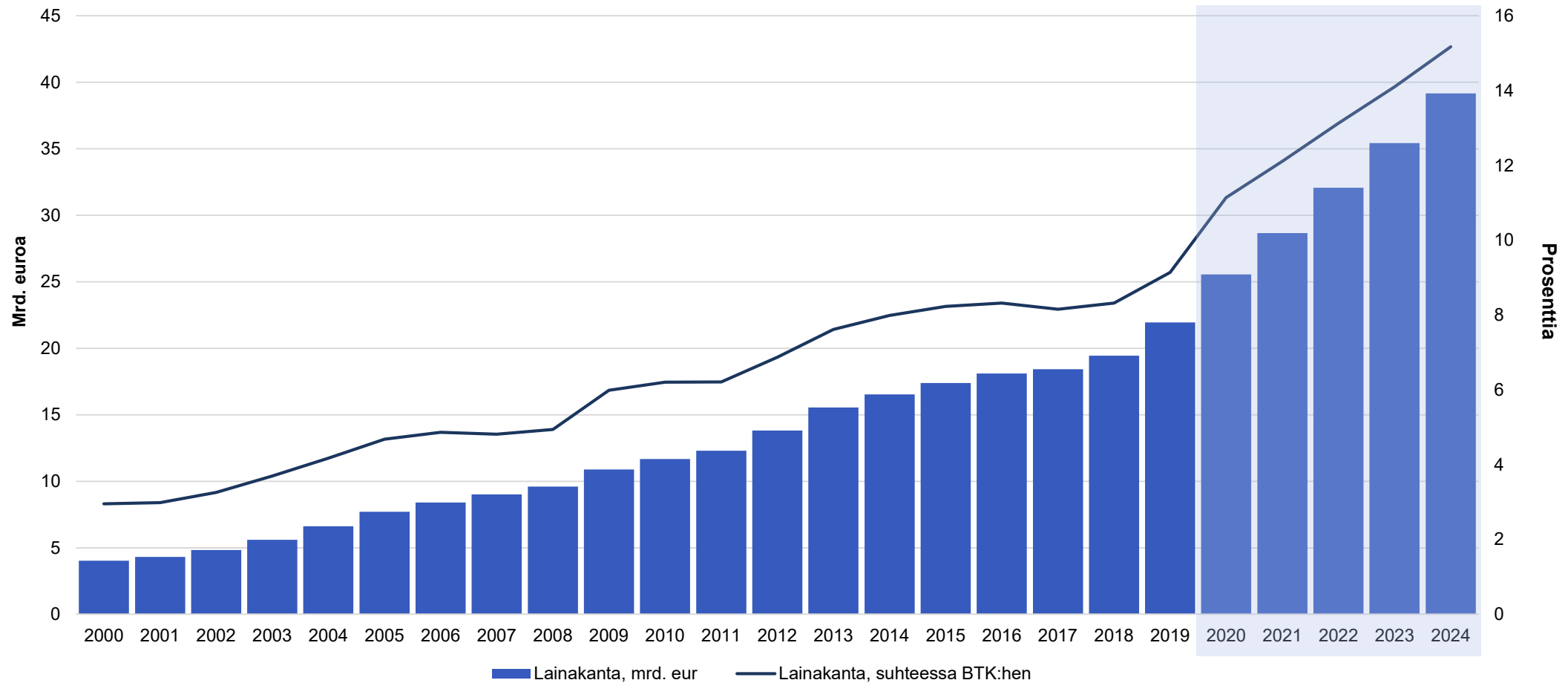

Lähde: TK, VM

* Kehitysarviossa ei ole huomioitu valtion kolmanteen lisätalousarvioesitykseen valmisteltavaa, vähintään miljardilla eurolla kuntataloutta vahvistavaa tukipakettia.

Kuntatalouden lainakanta kasvaa voimakkaasti

Ilman uusia toimenpiteitä kuntatalouden lainakanta kasvaa lähivuosina yli 15 mrd. eurolla*

Lähde: TK, VM

* Kehitysarviossa ei ole huomioitu valtion kolmanteen lisätalousarvioesitykseen valmisteltavaa, vähintään miljardilla eurolla kuntataloutta vahvistavaa tukipakettia.

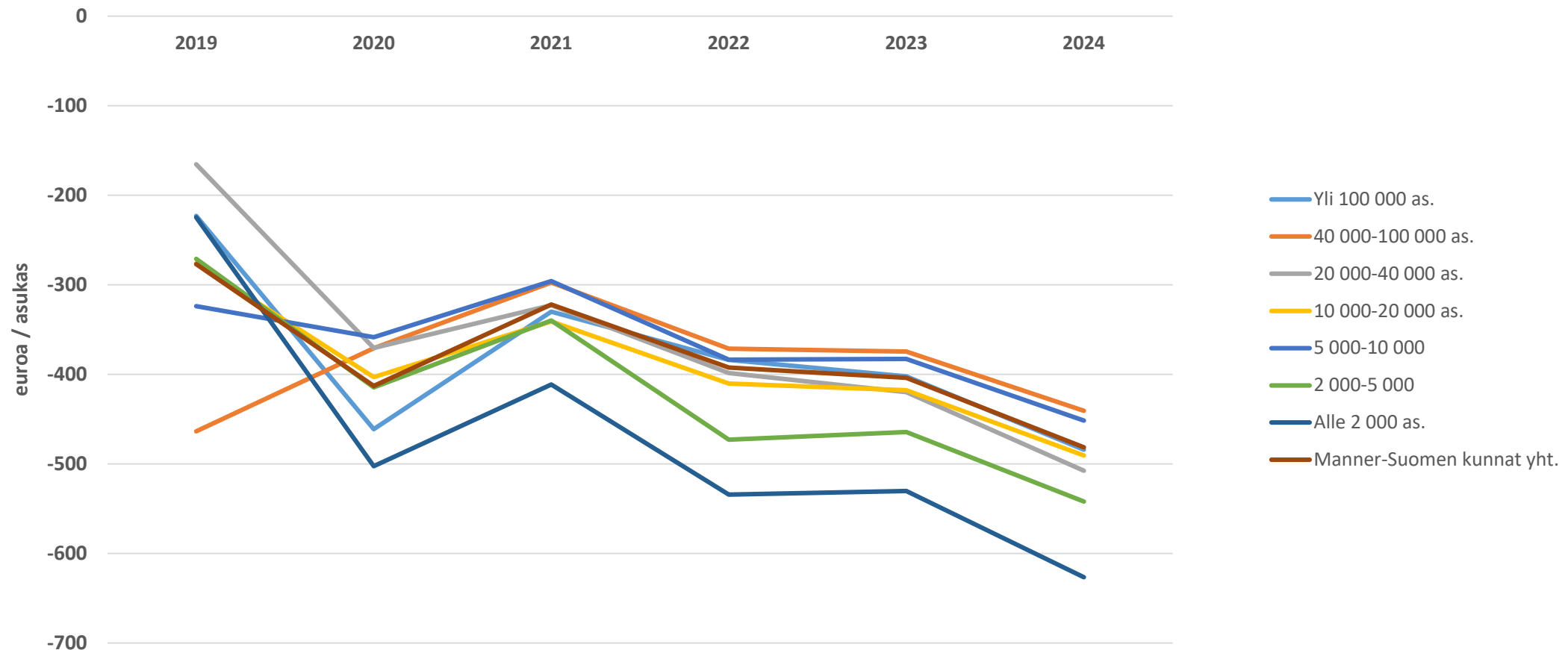
Talouden sopeutuspaine kuntaryhmittäin

- Kuntalain mukaan kuntatalousohjelmassa arvioidaan rahoituksen riittävyyttä kuntien tehtävien hoitamiseen (rahoitusperiaate) sekä koko maan tasolla että kuntaryhmittäin.
- Kuntien rahoituksen tasapainotilaa kuvataan kuntatalousohjelmassa toiminnan ja investointien rahavirta -käsitteen avulla.
- Yksinkertaistettuna tunnusluku ilmaisee paineen lainakannan kasvattamiseen tai veroprosentin korottamiseen (negatiivinen tunnusluku) tai laskennallista mahdollisuutta muun muassa lainojen lyhentämiseen tai veroprosentin alentamiseen (positiivinen tunnusluku).

Talouden sopeutuspaine koskee kaikki kuntakokoryhmiä

- suurin sopeutuspaine on pienissä kunnissa

Toiminnan ja investointien rahavirta kuntakokoryhmittäin 2019-2024, euroa/asukas*

* Panielaskelmissa ei ole huomioitu valtion kolmanteen lisätalousarvioesitykseen valmisteltavaa, vähintään miljardilla eurolla kuntataloutta vahvistavaa tukipakettia.

Talouden sopeutuspainne koskee kaikkia kuntakokoryhmiä

- suurin sopeutuspainne on pienissä kunnissa

Laskennallinen paine veroprosentin korottamiseen kuntakokoryhmittäin 2021-2024*

Laskennallinen paine veroprosentin korotukseen (%)	2021	2022	2023	2024
Yli 100 000 asukasta (asukkaita yhteensä 2 195 437 v. 2019 väestötieto) (9 kuntaa v. 2020 kuntajako)	1,7	1,9	1,9	2,2
40 001 – 100 000 asukasta (1 011 916 asukasta) (17 kuntaa)	1,8	2,2	2,0	2,3
20 001 – 40 000 asukasta (818 157 asukasta) (30 kuntaa)	1,8	2,2	2,2	2,6
10 001 – 20 000 asukasta (594 162 asukasta) (41 kuntaa)	2,2	2,6	2,4	2,8
5 001 – 10 000 asukasta (532 719 asukasta) (73 kuntaa)	2,0	2,5	2,3	2,7
2 001 – 5 000 asukasta (295 019 asukasta) (90 kuntaa)	2,6	3,5	3,2	3,7
Alle 2 000 asukasta (47 998 asukasta) (34 kuntaa)	3,3	4,1	3,8	4,4
Manner-Suomen kunnat yhteensä, lähtötaso 19,96	1,8	2,2	2,1	2,4

* Painelaskelmissa ei ole huomioitu valtion kolmanteen lisätalousarvioesitykseen valmisteltavaa, vähintään miljardilla eurolla kuntataloutta vahvistavaa tukipakettia.